

14. Xiang, C. (2021) The development path of home fitness among Chinese citizens after the COVID-19 pandemic: A perspective of network technology and information dissemination. International Conference on Information Technology and Contemporary Sports (TCS), Guangzhou, China. doi: 10.1109/TCS52929.2021.00008.

Anikieiev D., Shi Shijie. China's fitness industry during the COVID-19 pandemic

The article examines the peculiarities of the functioning of the health fitness sector in China during the Covid-19 pandemic. The purpose of the study is to investigate the impact of the Covid-19 pandemic on the functioning of enterprises in the field of health and fitness in China, to determine trends and prospective directions of its development.

Analysis of theoretical material, method of comparison and juxtaposition. The current stage of the development of China's fitness industry should be considered from 2015, when fitness applications introduced by "LeFit", "Keep", "Super Monkey" began to spread. After the downturn caused by the global financial crisis of 2008, the fitness industry has once again begun to rapidly develop. According to a 2018 report, about 84% of fitness clubs in China closed within 12 months of opening. The reasons are different: bad management, growing competition in the market, economic downturn, etc. Traditional fitness clubs of national and regional networks worked according to a model that required large resources (costs). Clubs of a new type, such as LeFit, Super Monkey, etc. are distinguished by their use of a light resource model (cost reduction), franchising and the adoption of digital technologies, which facilitates their faster growth and expansion across the country. Traditional gyms with imperfect work models have been particularly severely affected by the epidemic. In the short term, the pandemic has negatively impacted the industry's cash flow. However, in the long term, health awareness and consumer desire to exercise have increased significantly during the pandemic, the short-term effects of COVID-19 will not affect the overall trend of the accelerated development of the Chinese health and fitness market. Consumer awareness of exercise has skyrocketed due to the pandemic, and workouts have moved from gyms to living rooms. The COVID-19 pandemic has also contributed to a rapid increase in fitness-related video content. The number of fitness clubs and stores in China decreased by 11.1 percent in 2020 compared to the previous year. At the same time, the pandemic has increased enthusiasm for sports and fitness, with the number of people engaged in fitness increasing from 68.12 million in 2019 to 70.29 million in 2020, and the penetration rate reached 5.02 percent.

The COVID-19 pandemic did not lead to fundamental changes in the development of China's fitness industry, but only accelerated existing trends. Among them: the gradual displacement of traditional fitness clubs from the market by clubs implementing the new O2O business model; increasing the number of users of fitness applications; the growth in popularity of video content related to fitness and, as a result, an increase in the level of penetration, which already today reaches more than 5%, which, by the way, is almost twice as high as in Ukraine.

Key words: fitness industry, China, the COVID-19 pandemic.

УДК 378.0913:313.5.011.3-051]:78(477:510)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.94.02>

Бордюк О. М., Слабко В. М.

**ТРАНСКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД ДО ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЯК ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
(УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ ДОСВІД)**

Стаття присвячена транскультурному підходу до фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в системі неперервної освіти на основі міжнародного досвіду, а саме українсько-китайського. Проаналізовано наукові праці зарубіжних та українських дослідників з цієї проблематики; визначено особливості реалізації транскультурного підходу; подана структура фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в системі неперервної освіти.

Проведене дослідження щодо ефективності викладання інтегративного курсу «Основи транскультурної підготовки» та зроблено відповідні висновки, зокрема аналіз результатів опитування показав, що застосування інтегративного курсу позитивно впливає на студентів та підвищує ефективність фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Досліджено та проаналізовано мистецьку освіту в КНР, яка орієнтується на збереження унікальної культурної спадщини китайського народу, де важливими його аспектами є підтримка різноманітності мистецтва, демократизація, акцент на глибинні питання китайського суспільства. Також були розглянуті різноаспектні проблеми фахової підготовки вчителя музичного мистецтва в системі неперервної освіти України.

Визначено, що до фахової підготовки необхідно підходити з урахуванням ролі теорії та практики, їхнього впливу на діяльність особистості та специфіки його зв'язків у соціальних відносинах.

Проведений теоретичний огляд музично-педагогічної літератури та зроблені висновки, що фахова підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва має багатofункціональну спрямованість. Адже сучасні умови вимагають від учителя музичного мистецтва формування нових професійних якостей. А саме – системне творче мислення, інформаційна, комунікативна культура, конкурентоспроможність, лідерські якості, життєвий оптимізм, вміння створювати

свій позитивний імідж, здатність до усвідомленого аналізу власної діяльності, самостійних дій в умовах невизначеності, наявність навичок збереження і зміцнення здоров'я, стресостійкості.

Ключові слова: транскультурний підхід, майбутні вчителі музичного мистецтва, неперервна освіта, фахова підготовка, українсько-китайський досвід

Наразі освіта є одним з найважливіших факторів глобалізаційних процесів у сучасному динамічному світі. Саме в освітньому просторі зосереджено основні соціально-економічні, політичні, релігійні та культурологічні проблеми. Актуальним є питання упровадження транскультурного підходу до освіти у пошуках стратегії гармонійного розвитку особистості в умовах міжкультурного діалогу, оскільки у швидкозмінному світі зростають вимоги до фахівців музичного мистецтва.

Розглядаючи перспективи сучасної гуманістичної моделі мистецької освіти, О. Хижна підкреслює важливість збереження національно-культурних традицій, надбань української педагогіки, використання досвіду багатьох поколінь у відтворенні менталітету нації, української мистецької спадщини з одного боку і необхідність поглиблення міжкультурних контактів представників різних країн у сфері транскультурної підготовки фахівців у галузі мистецької освіти – з іншого [1].

З поглибленням міжкультурних контактів представників різних країн виявилися корінні зміни у сфері транскультурної підготовки фахівців музичного мистецтва, адже для того щоб ефективно взаємодіяти у науці та практиці, необхідні такі якості особистості, що представляють собою зв'язок ціннісних орієнтацій, моральних позицій, етики спілкування тощо.

Чимало науковців опікуються різноаспектними проблемами фахової підготовки вчителів музичного мистецтва в сучасному суспільстві, зокрема: О. Бордюк, Н. Гуральник, А. Козир, Г. Падалка, В. Орлова, О. Рудницька, О. Хижна, О. Щолокова та ін. Проблема транскультурної підготовки викликає зростаючий інтерес серед науковців та дослідників Китаю, які докладають зусиль для кращого розуміння поточного стану досягнень і проблем у системі музичної освіти, серед них китайські науковці: Ао Денгаова, Ван Лей, Тань Сяо, Ван Тяньці, Чжан Вей, Яо Ямін, Ван Цзін І, Чжан Яньфен, У Іфан, Лю Чан, Чжоу Мін, Май Вень та інші. Щодо історико-педагогічного аспекту розвитку вищої музичної освіти Китаю, то його освітнім аспектом цікавляться Ван Цзін І, Джоу Юнь, Чень Хуейхуей, Гу Жан, Ін Хань та ін.

Розвиток мистецької освіти в КНР орієнтується на збереження унікальної культурної спадщини китайського народу. Важливими аспектами цього розвитку є підтримка різноманітності мистецтва, де робиться акцент на глибинні питання китайського суспільства. Особлива увага приділяється уникненню безпричинного копіювання західного мистецтва, що сприяє високій активності у галузі мистецької освіти для молодого покоління в сучасному Китаї. Підготовка майбутніх фахівців мистецького спрямування зумовлена бажанням зберегти національне коріння, традиції, етнічну самоідентичність, художні надбання. У зв'язку з цим необхідно створення ефективних систем навчання, використання сучасних форм та способів представлення навчального матеріалу, пошук нових педагогічних прийомів та методів викладання.

Мета статті полягає у визначенні та обґрунтуванні особливостей змістово-процесуальної реалізації транскультурного підходу у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в системі неперервної освіти.

У науковій літературі транскультурація є символом відкритості полікультурного суспільства на гетерогенній основі – «універсум відмінностей» і виступає, з одного боку, як нова парадигма глобального світобачення, а з іншого – як динамічний інституційний процес проникнення в «тіло» іншої культури.

Транскультурну освіту вчені розглядають як феномен, метою якого є формування світогляду, в рамках якого інша культура, традиція, цивілізація розглядаються не як перешкода, що потребує спільного знаменника, тобто як цілком самостійного суб'єкта або явища з власними диспозиціями та характеристиками, з якими треба вступати в діалог, в інтелектуальну та культурну взаємодію. Як методологічна основа забезпечення мети, змісту і якості вищої освіти транскультурний підхід розглядається багатьма зарубіжними дослідниками, серед яких: Дж. Равен, Дж. Боуден, С. Маслач, М. Лейтер, Е. Шорт, Р. Уайт, А. Бермус, Р. Хайгерті, А. Мейхью та ін.

Система транскультурної підготовки дає можливість переглянути традиційні способи трансляції знань, переосмислити зміст навчального матеріалу з огляду тих вимог, які висувуються сьогодні фахівцю музичного мистецтва в системі неперервної освіти. Фахова підготовка особистості-музиканта розглядалася ще давніми філософами такими як-от: Аристотель, Платон, Сократ та ін., які у своїх працях стверджували, що мислення людини, її світогляд успішно розвивається у процесі діяльності. На думку А. Зайцевої, для цього необхідно постійно займатися самопізнанням, що призводить до пошуку істини і відіграє велику роль у підготовці людини до самостійного життя [3].

Наші сучасники української та зарубіжної педагогіки приділяють велику увагу актуальним проблемам та перспективам вищої педагогічної освіти (А. Алексюк, В. Бондар, О. Глузман та ін.); досліджують питання історії й філософії вищої педагогічної освіти (В. Кремень, В. Курило, В. Луговий); фахової підготовки майбутнього вчителя (О. Сорока, М. Парфьонов, І. Казанжи, С. Паршук, Г. Шульга). Особлива увага у науковому дискурсі приділяється питанням самоосвітньої діяльності, самоактуалізації, самовдосконалення майбутніх педагогів (М. Рогозіна, Л. Кобильнік, Т. Шестакова).

Вчені переконують, що у фаховій підготовці майбутніх учителів необхідно враховувати особливості організації діяльності людини в навколишньому світі, тобто людина не вільна від нього, вони вважають, що особистість постійно взаємодіє з навколишнім світом, і від здатності до узгоджених дій та комунікації залежить її професіоналізм. До фахової підготовки необхідно підходити з урахуванням ролі теорії та практики, їхнього впливу на діяльність особистості та специфіки її зв'язків у соціальних відносинах.

Перед закладами вищої освіти музичного спрямування постають нові завдання – готувати професійних фахівців музичного мистецтва, виконувати науково-дослідну та методичну роботу в галузі вітчизняної та зарубіжної музики, готувати наукові та педагогічні кадри, підвищувати кваліфікацію спеціалістів новими, інноваційними засобами. У зв'язку з цим велика увага в музичній освіті приділяється прогресивним методам і технологіям навчання.

Хуан Сяньюй переконує, що в КНР існують чотири рівні вищої музичної освіти [7], а саме:

- перший рівень, що дає можливість присвоїти студентам ступінь «спеціаліста» триває від 2 до 3 років. Після завершення навчання видається відповідний диплом. Серед 50 вищих навчальних закладів, які надають можливість отримати диплом «спеціаліст-музикант» в КНР, 39 спеціалізуються на музично-педагогічній освіті;

- другий рівень музичної освіти передбачає навчання, що триває від 4 до 5 років і дає право отримати ступінь бакалавра музичного мистецтва з різноманітних спеціальностей, яку надають приблизно 160 закладів вищої освіти КНР, з яких приблизно 100 дають змогу здобути кваліфікацію «викладач музики»;

- третій рівень – магістратура, освітні програми якої розраховані на 2-3 роки (після успішного закінчення навчання студентам видається диплом магістра. У сучасний період в Китаї існують близько 50 вищих закладів освіти, що проводять підготовку магістрів у галузі музичних спеціальностей, із яких приблизно 40 – пропонують можливість здобути науковий ступінь магістра за кваліфікацією «педагог-музикант»;

- найвищий освітній рівень – докторантура, де навчання триває 3 роки (після успішного завершення навчання студенти отримують докторський диплом і їм присвоюється докторська ступінь. В КНР існує 8 закладів вищої освіти з програмами докторантури з музичних спеціальностей, з 5 з яких спеціалізуються на музичній педагогіці, зокрема – Пекінський, Столичний, Фузіанський, Харбінський та Хенанський педагогічні університети.

Учитель музичного мистецтва в КНР може здобути вищу освіту не лише в університеті, але і в коледжі, інституті та консерваторії. Проте варто зазначити, що терміни навчання та освітні програми можуть мати значні відмінності. Крім того, існують адаптивні навчальні програми, які дають можливість змінювати тривалість навчання, скорочувати або подовжувати його відповідно до кваліфікації студента.

Магістратура для майбутніх учителів музичного мистецтва спрямована на підготовку кваліфікованих фахівців, які здатні працювати як у початкових, так і в середніх школах, і мають потенціал стати дослідниками у галузі музичної освіти. За бажанням, магістри – майбутні вчителі музичного мистецтва – можуть надалі просуватися у науковому напрямку та здобувати докторський ступінь. Професія вчителя музичного мистецтва стала поширеною в КНР, і музичні спеціальності відкриваються навіть у технічних університетах, що призводить до ситуації, коли випускники із ступенем бакалавра часто мають проблему з працевлаштуванням [7].

Фахова підготовка, на думку О. Андрейко, проявляється у знанні теорії, психології та самокритичному аналізі результатів, володінні великим обсягом знань не лише з досліджуваної, але й суміжних дисциплін, наявності широкого світогляду та різних навичок [2, с. 52]. Г. Падалка у своїх дослідженнях робить значний акцент на формуванні у майбутніх фахівців мистецької галузі необхідного обсягу теоретичних знань, які надалі допоможуть у професійно-педагогічній діяльності [6]. При цьому майбутній фахівець має більше займатися самоосвітою, самостійно приймати професійні рішення, отримувати наукові знання, легко орієнтуватися в інформаційному потоці, що постійно змінюється.

О. Отич відзначає важливість ставлення студентів до фахової підготовки загалом, особливо в ракурсі спілкування та взаємодії [5]. Крім того, вона приділяє велику увагу вивченню досвіду, процесу взаємодій особистості з навколишнім світом, оволодінню комунікативними навичками в обраній професії, тим самим впливаючи на мотивацію та ефективність в цілому. На думку О. Отич, на формування фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва впливає інтерес до майбутньої професії, вміння організувати відповідну діяльність, розвинути погляди, ідеали, бажання підняти престиж професії.

Як показав теоретичний аналіз спеціальної та музично-педагогічної літератури, існує подібність думок багатьох дослідників щодо цього феномену, адже фахова підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва має багатофункціональну спрямованість, яка так конче необхідна в музично-педагогічній діяльності.

У Концепції Нової української школи проголошено стратегію реалізації нового змісту освіти, що ґрунтується на формуванні десяти компетентностей учнів, необхідних для їхньої успішної самореалізації в суспільстві: спілкування державною (і рідною у разі відмінності) та іноземними мовами; уміння вчитися впродовж життя; математична грамотність; природничі науки і цифрові технології; обізнаність та самовираження у сфері культури; екологічна грамотність і здоров'язбережувальні технології; соціалізація і громадянська позиція. У зазначеному документі «компетентність» тлумачиться як ...динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність

особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [4]. Для формування ключових компетентностей учнів у Концепції визначено наскрізні вміння: критично мислити, висловлювати свою думку, логічно обґрунтовувати свою позицію, виявляти ініціативу і творчість, вирішувати проблеми, ухвалювати рішення, конструктивно керувати своїми емоціями, застосовувати емоційний інтелект, уміннями співпрацювати в команді тощо [4].

Структуру фахової компетентності складають знання, уміння, навички і певні компоненти професійної майстерності в тій галузі, де працює фахівець. До структури фахової компетентності вчителів відносимо п'ять основних компонентів:

- спеціально-професійні знання;
- науково-пізнавальні потреби;
- комунікативні здібності;
- організаторські здібності й навички управлінської діяльності;
- особистісні якості

Спираючись на узагальнену класифікацію основних переліків ключових компетентностей, що розподілилися за трьома основними блоками: соціальні, мотиваційні та функціональні компетентності, дійшли до висновку, що сучасні умови вимагають від учителя музичного мистецтва формування нових професійно значущих якостей, таких як-от: системне творче мислення; інформаційно-цифрова та комунікативна культура, конкурентноспроможність, лідерські якості, життєвий оптимізм, уміння створювати свій позитивний імідж, здатність до усвідомленого аналізу власної діяльності, самостійних дій в умовах невизначеності, наявність навичок збереження і зміцнення здоров'я, стресостійкості тощо.

Для перевірки ефективності застосування транскультурного підходу у фаховій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва було розроблено та впроваджено в освітній процес інтегративний курс «Основи транскультурної підготовки», який реалізує такі дисципліни професійного циклу як: теорія музики, сольфеджіо, гармонія, специнструмент, добір шкільного репертуару музичних творів; вивчення музичних редакторів. (тривалість інтегративного курсу один семестр).

У рамках загальної музичної освіти інтегративний курс спрямований на вивчення музично-теоретичних основ, що включають отримання знань, формування умінь і навичок, пов'язаних із розумінням закономірностей музичного мистецтва, форм (та жанрів) побутування музики та творчості.

Після закінчення курсу студенти:

– знають елементарну теорію музики; жанри та форми музики; елементи нотної грамоти; основи гармонізації мелодії; набір нотопису, основи роботи в музичних редакторах; вміють аналізувати музформи та добирати музичні твори; вміють застосовувати освоєні теоретичні знання музичної діяльності.

Музично-теоретична діяльність передбачає засвоєння теоретичних знань про музику, формування умінь та навичок оперувати ними в процесі мистецько-професійної діяльності.

Після завершення інтегративного курсу нами було проведено опитування щодо застосування транскультурного підходу в освітньому процесі, зацікавленості студентами запропонованим репертуаром.

Інтегративний курс опанували на високому рівні більше 80,6% здобувачів освіти, за результатами екзаменаційної сесії вони отримали високі бали, брали участь у творчому проєкті університету, в якому отримали призові місця. Ці студенти усвідомили важливість оволодіння музично-теоретичними знаннями, при цьому навчилися використовувати здобуті вміння й навички, грамотно викладати думки, підбирати та складати твори, користуватися прикладними програмними засобами, зокрема музичними редакторами. У студентів покращилися навички гри на інструменті, вони проявили вміння здійснювати глибокий аналіз музичних творів.

Середній рівень опанування інтегративним курсом за результатами екзаменаційної сесії спостерігався у 15,7% здобувачів. Вони на слабкому рівні опанували роботу з музредакторами, як наслідок відсутність балансу між роботою в програмних засобах та креативних підходах у створенні власних музичних доробків.

Низький рівень опанування інтегративним курсом спостерігався у 5,6% здобувачів освіти. Причиною стала відсутність у студентів початкової музичної освіти, а також навичок гри на інструменті. Таким студентам складно опанувати одразу і теоретичні знання, і виконавські навички, і використання цифрових технологій.

Таким чином, аналіз результатів дослідження показав, що впровадження в освітній процес інтегративного курсу «Основи транскультурної підготовки» в основному позитивно впливає на студентів, підвищує ефективність фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, зокрема студенти набувають наступних умінь та навичок:

- грамотно викладати відомості, використовуючи цифрові технології;
- виділяти основні риси музичного стилю у творах композиторів;
- вільно аналізувати музичні твори, використовуючи комплекс засобів виразності;
- розуміти стилеві особливості музичних творів інших культур;
- володіти виконавською майстерністю.

Втіленню всіх цих завдань допомагає знання теорії музики, гармонії, сольфеджіо, поліфонії та вміння аналізувати музичні форми, що дає змогу визначати тональний план, структуру та функцію акордів, типи модуляції, ладофункціональний розвиток музичного твору тощо.

Отже, застосування транскультурного підходу в організації фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва представляє інтерес для дослідників. Нові умови розвитку суспільства ставлять перед системою неперервної освіти нові пріоритети та завдання. Вдосконалення фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва зумовлюється не лише значущістю формування ціннісних орієнтацій студентів у процесі навчання, а й методичним забезпеченням та практичною вправністю, яку набувають студенти під час опанування фахових дисциплін. Гуманітаризація фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва сприятиме продуктивності формування транскультурної компетентності студентів, спрямованої на педагогічне осягнення людино- і культуротворчих можливостей музично-педагогічної діяльності та її транслявання за межі професії, тобто оновлення і створення нових норм фахової діяльності вчителя музичного мистецтва третього тисячоліття. Транскультурний підхід у цьому контексті постає як змістова основа фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в системі неперервної освіти, спрямована на освоєння знань, народження особистісних та культуротворчих смислів, формування єдиної цілісної системи універсально-синтетичних знань та творчої діяльності.

Використана література:

1. Andreiko O., Savchenko R., Vasilenko L., Khizhna O., Savchenko Y. Creative Cooperation of Subjects of the Educational Process in the Context of Musical Activity. Journal of History Culture and Art Research (ISSN: 2147-0626) Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi. Vol. 8, № 1, March, 2019.
2. Андрейко О. І. Концептуальні засади формування виконавської культури музиканта в контексті педагогічної творчості. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики / за ред. Н. В. Гузій. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. Вип. 18 (28). С. 56–59.
3. Зайцева А. В. Феномен взаємодії як спосіб організації спільної художньо-творчої діяльності викладача і студентів у процесі музичного навчання. Виховний потенціал сучасної освіти: теоретичні засади та практичні досягнення : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф., 15-16 жовтня 2014 р. / НАПН України, Ін-т проблем виховання. Київ, 2014. С. 18–19.
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова, І. Коберник, В. Ковтунець, О. Макарєнко, О. Малахова, Т. Нанаєва, Г. Усатенко та ін. ; заг. ред. М. Гриценка. Київ, 2016. С. 12. [Електронний ресурс]. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
5. Отич О. М. Творча індивідуальність як критерій педагогічної майстерності вчителя. Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України; [редкол. : Н. Г. Ничкало (голова) [та ін.]. Київ, 2013. С. 291–298.
6. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін): монографія. Київ : Освіта України, 2008. 272 с.
7. Хуан Сяньюй. Система музичної освіти Китаю. Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків, 2012. № 2 (11). С. 155–159.

References:

1. Andreiko O., Savchenko R., Vasilenko L., Khizhna O., Savchenko Y. (2019) Creative Cooperation of Subjects of the Educational Process in the Context of Musical Activity. Journal of History Culture and Art Research (ISSN: 2147-0626) Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi. Vol. 8, No. 1, March. [in English].
2. Andreiko O. I. (2012) Kontseptualni zasady formuvannya vykonavskoi kultury muzykanta v konteksti pedahohichnoi tvorchosti [Conceptual principles of the formation of the performance culture of a musician in the context of pedagogical creativity]. Naukovyi chasopys natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova. Serii 16. Tvorcha osobystist uchytelia: problemy teorii i praktyky / za red. N. V. Huzii. Kyiv : Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova. 2012. Vyp. 18 (28). S. 56–59. [in Ukrainian]
3. Zaitseva A. V. (2014) Fenomen vzaiemodii yak sposib orhanizatsii spilnoi khudozhno-tvorchoi diialnosti vykladacha i studentiv u protsesi muzychnoho navchannia [The phenomenon of interaction as a way of organizing the joint artistic and creative activity of the teacher and students in the process of music education]. Vykhovnyi potentsial suchasnoi osvity: teoretychni zasady ta praktychni dosiahnennia : mat-ly Vseukr. nauk.-prakt. konf., 15–16 zhovtnia 2014 r. / NAPN Ukrainy, In-t problem vykhovannia. Kyiv, 2014. S. 18–19. [in Ukrainian]
4. Nova ukrainska shkola. Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly (2016) [New Ukrainian school. Conceptual principles of secondary school reform] / L. Hrynevych, O. Elkin, S. Kalashnikova, I. Kobernyk, V. Kovtunets, O. Makarenko, O. Malakhova, T. Nanaieva, H. Usatenko ta in. ; zah. red. M. Hryshchenka. Kyiv, 2016. S. 12. [Elektronnyi resurs]. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian]
5. Otych O. M. (2013) Tvorcha indyvidualnist yak kryterii pedahohichnoi maisternosti vchytelia [Creative individuality as a criterion of a teacher's pedagogical skills]. Pedahohichna maisternist akademika Ivana Ziaziona : zb. nauk. pr. / In-t ped. osvity i osvity doroslykh NAPN Ukrainy; [redkol. : N. H. Nychkalo (holova) [ta in.]. Kyiv, S. 291–298. [in Ukrainian]
6. Padalka H. M. (2008) Pedahohika mystetstva (Teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin) [Art pedagogy (Theory and teaching methods of art disciplines)]: monohraf. Kyiv : Osvita Ukrainy. 272 s. [in Ukrainian]
7. Khuan Sianui (2012) Systema muzychnoi osvity Kytaiu. [China's music education system] Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody. Kharkiv. № 2 (11). S. 155–159 [in Ukrainian].

Bordyuk O., Slabko V. A transcultural approach to the professional training of future teachers of music as a priority of modern continuous education (Ukrainian-Chinese experience)

The article is devoted to the transcultural approach to professional training of future music teachers in the system of continuous education based on international experience, namely Ukrainian-Chinese. The scientific works of foreign and Ukrainian researchers on this issue were analyzed; specifics of implementing the transcultural approach are defined; the structure of the professional competence of future music teachers in the system of uncertain education is presented.

A study was conducted on the effectiveness of teaching the integrative course «Fundamentals of transcultural training» and relevant conclusions were drawn, in particular, the analysis of the survey results showed that the use of the integrative course has a positive effect on students and increases the effectiveness of the professional training of future music teachers.

Art education in the People's Republic of China, which focuses on the preservation of the unique cultural heritage of the Chinese people, where its important aspects are the support of the diversity of art, democratization, and the emphasis on deep issues of Chinese society, has been researched and analyzed. Various aspects of the professional training of music teachers in the system of continuous education of Ukraine were also considered.

It was determined that it is necessary to approach professional training taking into account the role of theory and practice, their influence on the activity of the individual and the specifics of his connections in social relations.

A theoretical review of music-pedagogical literature was conducted and conclusions were drawn that the professional training of a future music teacher has a multifunctional orientation. After all, modern conditions demand the formation of new professional qualities from the music teacher. Namely, systemic creative thinking, information and communication culture, competitiveness, leadership qualities, life optimism, the ability to create a positive image, the ability to consciously analyze one's own activities, independent actions in conditions of uncertainty, the presence of skills to preserve and strengthen health, stress resistance.

Key words: *transcultural approach, future music teachers, continuous education, professional training, Ukrainian-Chinese experience.*

УДК 378.147:78

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.94.03>

Ван Сян

САМООСВІТНЯ КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

В статті висвітлено сутність поняття самоосвітньої компетентності, яка набувається майбутніми учителями музичного мистецтва поступово на основі критичного мислення, діалогічності музичного сприйняття, формування самостійності суджень і оцінок, що сприймаються явищами мистецтва, художньо-педагогічного досвіду. Відповідно, без оволодіння самоосвітньою компетентністю майбутні вчителі музичного мистецтва не зможуть досягти вершин музичної педагогічної майстерності. Було встановлено важливість формування самоосвітньої компетентності, вмінь самостійного пошуку знань, самостійної діяльності та готовності до самоосвіти впродовж життя, що було обґрунтовано в Законі України «Про освіту» та Національній доктрині розвитку освіти в Україні у XXI столітті. Самоосвіта розглядається з одного боку, як потреба та здатність особистості, а з іншого – як складова структури системи освіти України. Було визначено, що на сучасному етапі розвитку та інформатизації суспільства, динамічності змін освітніх технологій, зростання об'ємів навчальної та наукової інформації постійне оновлення підходів до здійснення тих чи інших професійних завдань, підвищення рівня мобільності фахівців призводять до виникнення протиріччя між професійною підготовкою майбутніх учителів музичного мистецтва та професійними вимогами, що встановлює сьогодення. Було доведено необхідність формування в майбутніх учителів музичного мистецтва знання на все життя неможливо, тому ця проблема постає особливо гостро. Якщо майбутні учителі музичного мистецтва не будуть постійно і системно оволодівати новими професійними знаннями, то вони не зможуть підготувати конкурентоспроможних, висококваліфікованих спеціалістів з інноваційно-творчим мисленням. Тому виникає нагальна потреба формування у майбутніх учителів мотивації до самоосвітньої діяльності, умінь працювати із сучасними джерелами знань, інтенсивно та ґрунтовно розвивати свій інтелектуальний потенціал. Тому важливого значення для педагогічної теорії та практики набуває проблема розроблення сприятливих педагогічних умов формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Ключові слова: *самоосвітня компетентність, майбутні учителі музичного мистецтва, самоосвітня підготовка, самоосвітня діяльність.*

На сучасному етапі розвитку суспільства стає все більш перспективним постійна самоосвіта, яка частіше стає умовою успішної самореалізації в професійній діяльності особистості.

Аналіз науково-педагогічної літератури довів, що в теорії педагогічної науки визначено такі базові поняття як «самоосвіта», «самоосвітня діяльність» та «самоосвітній процес». Різні аспекти цих понять були розглянуті в наукових роботах А. Айзенберга, Л. Баренбаум, Ю. Салміна, Т. Сєдих та ін.

Мета статті – схарактеризувати самоосвітню компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва.

Особистісно-професійному зростанню фахівців були присвячені дослідження В. Байденка, Л. Виготського, Ш. Зимньої, С. Рубінштейна, А. Хуторського та ін., в яких було підкреслено вирішальну роль самоосвітньої діяльності особистості.